

**Біткоїновий стандарт.
Альтернатива центральним
банкам**

КУПИТИ

Біткоїн став справжньою сенсацією, дієвим засобом для розрахунків у бізнесі та заощаджень мільйонів людей. Однак він, як і інші криптовалюти, досі оточений безліччю міфів, мало хто розуміє його справжнє значення для світової економіки.

Сейфедін Аммус аналізує історію розвитку грошових систем, показуючи, як вони еволюціонували разом із суспільством. Він порівнює біткоїн із золотим стандартом, показує його невразливість до інфляції та емісії. Обмежена пропозиція та децентралізована структура криптовалюти створюють стійку й надійну альтернативу сучасним грошам, зменшують вплив урядів і центральних банків на економіку.

Перекладена на понад 30 мов ця книжка вже стала важливим внеском у дискусію про блокчейн-технології, інновації у фінансових системах, майбутнє грошей і глобальної економіки.

Зміст

<i>Передмова до оновленого видання</i>	9
<i>Передмова. Майкл Сейлор</i>	11
<i>Вступ</i>	15
<i>Розділ 1</i> Гроші	19
<i>Розділ 2</i> Примітивні гроші	29
<i>Розділ 3</i> Грошові метали	35
<i>Розділ 4</i> Державні гроші	61
<i>Розділ 5</i> Гроші та часова преференція	95
<i>Розділ 6</i> Інформаційна система капіталізму	129
<i>Розділ 7</i> Тверді гроші та свобода особистості	160
<i>Розділ 8</i> Цифрові гроші	194
<i>Розділ 9</i> Для чого корисний біткоїн?	223
<i>Розділ 10</i> Запитання про біткоїн	250
<i>Подяки</i>	316
<i>Бібліографія</i>	318
<i>Перелік рисунків</i>	327
<i>Перелік таблиць</i>	329
<i>Словник</i>	330
<i>Примітки</i>	336

Присвячую дружині та доньці, заради яких
я маю сенс писати, а також — Сатоші Накамото,
який дав мені те, про що писати варто

Передмова

до оновленого видання

Три роки по тому, як 2018-го було вперше видано «Біткоїновий стандарт», інтерес до книжки дедалі зростає: було придбано права на переклад книжки 25 мовами, а кожного місяця першого кварталу 2021 року було зафіксовано рекордні продажі.

Цей попит спонукав мене задуматися про публікацію другого видання, щоб виправити деякі прикрі помилки, додати оновлені дані та інформацію про події трьох останніх років, а також написати два нові розділи, щоб детальніше розглянути масштабування біткоїна і те, скільки енергії він споживає. Проте у світі біткоїна за цей час сталося багато змін, і щоб усі їх внести, довелося б суттєво виправляти текст.

«Біткоїновий стандарт», з його аналізом і висновками, був продуктом свого часу — він фіксував конкретний момент в історії після того, як запеклі суперечки щодо хардфорків було остаточно вичерпано так, що це вкорінило ціннісну пропозицію біткоїна, а саме його незмінну монетарну політику. На той момент загальна вартість мережі біткоїна сягнула позначки 100 мільярдів доларів, і мережа саме мала вступити в друге десятиліття існування. Відтоді біткоїн став активом інвестиційного класу і почав привертати увагу великих фінансових установ і корпорацій світу. Хоча події останніх трьох років не нівелюють аналізу і висновків цієї книжки, додати їх означало б суттєво змінити її текст порівняно з оригінальним, популярним серед читачів з усього світу, внаслідок чого виникла б інша книжка — продукт іншого часу в житті біткоїна.

Я проконсультувався з моїм редактором і, замість того щоб публікувати суттєво змінене друге видання, вирішив залишити «Біткоїновий стандарт» в оригінальній формі, внівши лише деякі невеликі корективи, щоб виправити кілька очевидних помилок (деякі з них були дуже яскраві, хоч і несуттєві для змісту та аргументів книжки). Натомість я внесу нові події та їхній аналіз у книжку-продовження, що матиме назву «Фіатний стандарт: боргове рабство як альтернатива людській цивілізації». У цьому

продовженні розгляну становлення біткоїна на основі аналізу того, як працює фіатна грошова система, користуючись підходом, методами і термінологією, за допомогою яких ми вивчали біткоїн у «Біткоїновому стандарті».

Книжка «Біткоїновий стандарт» стала популярною серед корпорацій і фінансових установ, які заходять у біткоїн-простір, хоча, працюючи над нею, я на це не сподівався. Найприголомшливіший комплімент вона отримала, коли Майкл Сейлор, CEO публічної компанії MicroStrategy, розробника програмного забезпечення, вирішив впровадити в себе біткоїновий стандарт, зробивши його головним резервним активом. Окрім того, що містер Сейлор довів власну віру в біткоїн, коли вклав у нього чимало особистих статків і коштів своєї компанії, він також за дуже короткий час став одним із провідних лідерів думок та аналітиків біткоїна й одним із людей, які найефективніше доносять інформацію про нього. Переконаність, сміливість і рішучість містера Сейлора у впровадженні біткоїнового стандарту мене справді надихнули. Для мене велика честь, що він погодився написати передмову для цього перевидання, щоб розкрити контекст того, чому ця книжка важлива для поступового формування світового біткоїнового стандарту.

Сподіваюся, що з доопрацюванням і новою передмовою від провідного лідера із впровадження біткоїнового стандарту ця книжка буде корисною читачам і ще довго заслуговуватиме місця на їхніх книжкових полицях, а також її рекомендуватимуть для ознайомлення членам сімей, друзям і колегам.

Сейфедін Аммус,
Амман, Йорданія, 27 квітня 2021 року

Передмова

Майкл Сейлор

У березні 2020 року світ сколихнула пандемія, що повністю зупинила цілі сегменти нашої економіки і зламала моделі поведінки, до яких ми всі звикли за сотні років. Офіси і школи закрилися, публічні зібрання було скасовано, особисті зустрічі стали неможливими або ж недоцільними. Магазили не працювали; заводи простоювали; літаки залишалися на землі, кораблі — у портах; дороги були заблоковані, кордони — закриті.

Монетарна політика, яку почали впроваджувати у відповідь на цей економічний шок, була безпрецедентною. Грошова маса розширювалася найшвидшими в новітній історії темпами, і кожна країна агресивно купувала активи, впроваджувала фіскальне стимулювання, витратила завдяки дефіциту бюджету і стримувала відсоткові ставки. Результатом стало К-подібне відновлення: компанії, багаті на активи, швидко поновилися, а відтак мали найуспішніший рік за останнє століття. Натомість доходи операційних компаній впали, і їхні прибутки випарувалися.

Цей когнітивний дисонанс приголомшував, як і масовий перерозподіл багатства. Попит і доходи суто цифрових компаній підскочили. Індустрії роздрібної торгівлі, туризму, готельного бізнесу та розваг щосили намагалися втриматися на плаву. MicroStrategy перебувала посередині цього економічного ландшафту: ми витратили всю другу чверть року, перебудовуючи наші операції в переважно цифровий формат, зосереджуючи продажі, маркетинг та обслуговування навколо нашого вебсайту, впроваджуючи відеоконференції, автоматизацію, хмарні сервіси й віддалену роботу.

До червня ми встигли достатньо і зібрали чимало інформації, щоб дійти висновку, що п'ятсот мільйонів доларів, які ми зберігали на чорний день, не знадобляться нам у новому віртуальному світі, і що ми, ймовірно, згенеруємо ще п'ятсот мільйонів доларів грошового потоку завдяки нашій цифровій трансформації. Хороші новини полягали в тому, що ми мали вдосталь готівки і чудові перспективи, щоб заробити більше протягом

певного часу. Погані новини полягали в тому, що показник грошової інфляції зріс утричі, а решта активів дорожчала найшвидшими темпами за останнє покоління. Наша скарбниця була кубиком льоду, який швидко танув, і щоб активи не знецінилися повністю, ми musiли поквапитися.

Це стало каталізатором для завзятого пошуку розв'язання цієї проблеми. Як сучасна корпорація може захистити свій баланс у середовищі з грошовою інфляцією, де валюта втрачає 15 % купівельної спроможності щороку, а прибутковість традиційних облігацій після сплати податків близька до нуля? Компанія, яка генерує сімдесят п'ять мільйонів доларів грошового потоку на рік, зберігаючи п'ятсот мільйонів в облігаціях з реальною від'ємною прибутковістю у 15%, втрачає стільки само акціонерної вартості, скільки і створює. По суті, ми бігли щосили, щоб залишатися на одному місці.

Після того як ми розглянули облігації, нерухомість, акції, похідні фінансові інструменти, твори мистецтва, біржові товари та колекційні предмети як варіанти резервних активів і відмовилися від них, у нас залишилися лише коштовні метали та криптовалюти. Саме тоді в пошуку рішення я натрапив на «Біткоїновий стандарт» Сейфедіна Аммуca, і саме ця книжка, більше за будь-яку іншу, дала мені цілісний економічний підхід, який був потрібен мені для того, щоб інтерпретувати макроекономічні сили, що змінюють наш світ, спотворюють ринки і шкодять корпораціям.

«Біткоїновий стандарт» необхідно прочитати кожній людині в сучасному суспільстві. Ця книжка пропонує лаконічний, послідовний наратив теорії грошей, їхньої історії, практичної економіки і впливу політики на бізнес, культуру та економіку. Вона містить не лише глибокий і пізнавальний опис біткоїна, а й, напевно, одне з найкращих пояснень переваг сильних грошей і ризиків слабкої валюти серед тих, що досі було викладено в сучасній бізнес-літературі. «Біткоїновий стандарт» також майстерно спростовує міфи сучасної теорії грошей і поламані ідеї, що панують у фіатній школі економічної думки від початку ХХ століття.

У травні 2020 року ця книжка мала на мене вирішальний вплив, коли я дійшов висновку, що біткоїн розв'язує проблему нашої корпоративної скарбниці. Моя компанія вирішила інвестувати грошові кошти в біткоїн у

серпні 2020-го, і протягом наступних шести місяців ми придбали його на 2,2 мільярда доларів, перетворивши біткоїн на головний резервний актив компанії. «Біткоїновий стандарт» допоміг нам усвідомити, що найкраща бізнес-стратегія для нашої компанії полягала в тому, щоб зберігати лише невеликий баланс оборотного капіталу у фіатних валютах, кладучи решту грошових потоків до скарбниці й конвертуючи ті кошти в біткоїн, щойно це стає доцільно. На час написання цих рядків 99% наших активів зберігаються в біткоїні, й лише 1% — у місцевих валютах, необхідних для того, щоб вести бізнес на різних ринках. По суті, MicroStrategy прийняла біткоїновий стандарт.

«Біткоїновий стандарт» — це моя найперша рекомендація для тих, хто шукає цілісний погляд на економічну теорію, політичну історію й технологічні досягнення, що зумовили розвиток мережі біткоїна і визначають його майбутню траєкторію. Ця книжка буде корисною для окремих осіб, інвесторів, керівників компаній, технологів, політиків, журналістів, академіків, незалежно від їхніх переконань. Біткоїн — це перша цифрова грошова мережа у світі. Також біткоїн — це перший штучно розроблений грошовий актив. Разом це поєднується в найреволюційнішу технологію — найкращу нагоду, що доступна зараз охочим створити щось нове і видатне, а також розв'язанням проблеми збереження вартості, яка стоїть перед 7,8 мільярда людей, понад 100 мільйонами компаній та інвесторами із сотнями трильйонів доларів капіталу.

Сподіваюся, ця книжка сподобається вам так само, як сподобалася мені, й ви отримаєте користь від ідей, що містяться на цих сторінках.

Майкл Сейлор,
президент і CEO MicroStrategy
Маямі-Біч, Флорида, 24 березня 2021 року

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ